Knejjes Filjali tar-Rabat: 3

SANTA KATARINA TAD-DAĦLA

Knisja Ċkejkna bi Storja mifruxa tul 400 sena

Alexander Bonnici OFM Conv.

Bi dritt Triq Ħal Bajjada, f'xaqliba qadima tar-Rabat, jekk int taqbad Triq Misraħ Suffara u tibqa' miexi lejn ix-xaqliba magħrufa bħala 'is-Swatar', tasal f'żona fit-tarf tar-Rabat li tissejjaħ Ta' Santa Katarina. Din iż-żona tissejjaħ ukoll 'Id-Daħla' għax, kif tfisser il-kelma stess hi bħal daħla lejn ir-Rabat. It-triq iġġib l-isem ta' Santa Katarina. Fil-qalba ta' ftit djar ta' bdiewa, qabel ma taqbad miexi lejn Ħad Dingli, hemm knisja li minn dejjem kienet ċkejkna. Imma l-ġrajjiet marbutin ma' din il-knisja jeħduna 'l bogħod ħafna. Hi knisja li nbniet, waqgħet, reġgħet inbniet, u mill-ġdid kellha titniżżel ħalli mbagħad tinbena dik li għandna llum. B'din il-kitba, sejjer jingħata ftit ħjiel ta' storja li turina r-rabta li n-nies tal-post kellhom ma' din il-knisja. Ħabbewha l-bdiewa, imma ħasbu fiha wkoll xi familji nobbli ta' Malta. Naslu mbagħad għaż-żmien iżjed qrib tagħna meta l-ftit nies tal-post bdew jixxennqu dejjem iżjed biex huma wkoll ikollhom, mhux biss knisja, imma anki festa. Ħadmu biex ikollhom, mhux biss is-servizzi pastorali essenzjali, imma wkoll knisja li tiġbdek lejha, għax imżejna kif jixirqilha, speċjalment fi żmien il-festa li huma jiċċelebraw f'ġieħ Santa Katarina. Madankollu, din il-knisja ċkejkna żgur li ma kinetx tkun tista' żżomm fuq riġlejha li kieku, minn żmien għal ieħor, ma kellhiex retturi li, b'imħabba u dedikazzjoni ħadu ħsiebha. Il-benefiċjarji tar-renta ċkejkna mhux dejjem kienu saċerdoti; imma benefiċjarju saċerdot dejjem sata' jaħdem aħjar ħalli l-ħidma pastorali fiha ma tonqosx.

Bejn 1500 u 1575: Bini, Qagħda mwiergħa u rovina

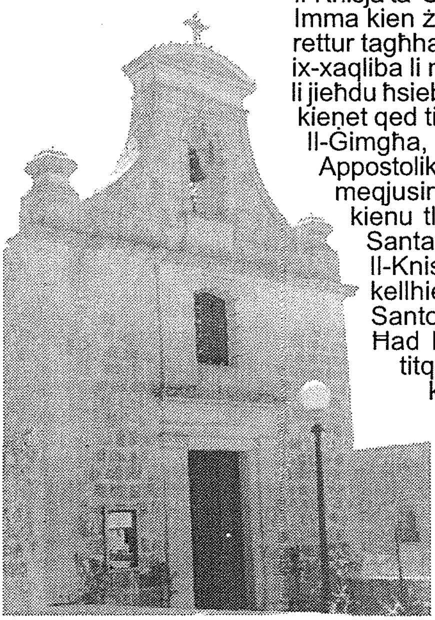

Sta. Katerina tad-Daħla

Il-Knisja ta' Santa Katarina nbniet għall-ewwel darba lejn is-sena 1500[1]. Imma kien żmien ta' faqar, għalkemm f'dak iż-żmien ukoll hi kellha r-rettur tagħha. Fi żmien ta' invażjonijiet u ta' attakki minn furbani, f'dik ix-xaqliba li ma kinetx ħielsa mill-periklu, ma kienx hemm il-possibilta' li jieħdu ħsieb tajjeb ta' dik il-knisja. Il-knisja kienet mitluqa u saħansitra kienet qed tiġġarraf weħidha.

Il-Ġimgħa, 27 ta' Jannar 1575, Mons. Pietro Dusina, bħala Viżitatur Appostoliku, beda l-viżta tiegħu f'dawk il-knejjes tal-kampanja li kienu meqjusin bħala filjali għal dik tal-belt il-qadima ta' Malta. Dawn kienu tletin waħda. Fosthom, kien hemm dik imsemmija għal Santa Katarina.

Il-Knisja kellha artal wieħed. Imma, tant kienet mitluqa, li ma kellhiex la bieb u lanqas paviment. Ir-rettur tagħha kien Dun Santoro Vella. F'jum il-festa ta' Santa Katarina il-Kappillan ta' Ħad Dingli kien jieħu ħsieb li jiġi recitat l-ewwel għasar u li titqaddes quddiesa. Ċertu Franġisk Summatissa, Grieg li kien skrivan fuq ix-xwieni ta' l-Ordni, akkwista l-art fejn kienet dik il-knisja mingħand Dun Santoro de Nasis, u tgħabba bil-piż li jagħti l-elemożna tal-quddiesa ta' nhar il-festa.

Dusina ordna li l-knisja tiġi magħluqa għal kollox. Il-kwadru ta' Santa Katarina kellu jittieħed fil-knisja parrokkjali ta' San Pawl, u jitqiegħed fejn jidhirlu r-Rettur ta' din il-knisja. Ir-Rettur ta' San Pawl kellu jieħu ħsieb li jqiegħed ma l-artal ta' Santa Katarina ventartal tal-ġild u żewġ gandlieri. Żdied ukoll l-obbligu tal-quddiesa stabbilita. Mill-ġebel tal-knisja kkundannata seta' jsir użu għall-bini ta' knisja ġdida, skond fejn ir-Rettur ikun jidhirlu.[2]

1628: Bini ġdid tal-Knisja

Billi saret ġuspatronat lajkali, il-knisja ta' Santa Katarina setgħet tinbena mill-ġdid. Inbniet fl-1628. B'hekk, setgħet tingħata ftit għajnuna spiritwali lil dawk il-bdiewa li kienu joqogħdu f'dik ix-xaqliba. F'dak iż-żmien, dik ix-xaqliba fejn inbniet il-knisja diġa' kienet tissejjaħ Tad-Daħla. Twaqqaf ġuspatronat minn Indri Vassallo f'ismu u f'isem martu Sapienza Michallef. Hu offra mill-artijiet tiegħu ġnien imsejjaħ proprju Tad-Daħla. Minn dak il-ġnien, kienu jidħlu żewġ uqijat fis-sena. L-Uqija kienet munita tad-deheb ta' Sqallija li kienet iġġib sitt dukati. (Dukat kien jinqasam f'xi 18-il bicca tal-fidda).
Vassallo bena minn flusu dik il-knisja, u rabat b'kuntratt lir-Rettur tagħha biex iqaddes ħames quddisiet fis-sena. Dawk iż-żewġ uqijat ta' imgħax kienu jservu biex i) tiġi ccelebrata quddiesa nhar Santa Katarina, u b'għasar lejlietha, ii) isiru erba' quddisiet semplici nhar Sant' Andrija Appostlu, nhar San Pawl Appostlu, u fil-festi ta' Santa Lucija u San Blas. Barra minn hekk, kien hemm l-obbligu li jinxtegħel il-lampier kull nhar ta' Sibt. Minn dik ir-renta, ir-rettur tal-knisja kien obbligat ukoll li jipprovdi x-xemgħa. Kollox ġie stabbilit legalment b'kuntratt tad-9 ta' Novembru 1930, quddiem in-Nutar Giovannello Carbot. Imbagħad, l-istess donazzjoni ġiet ikkonfermata b'legat tat-8 ta' Dicembru 1650, quddiem in-Nutar Giovanni-Francesco Zammit.

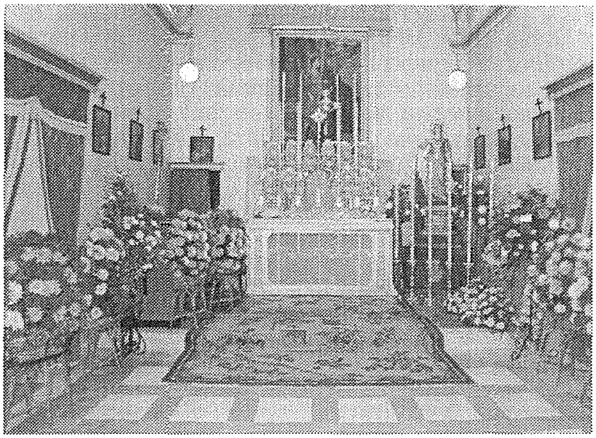
Il-Kappella tad-Daħla minn ġewwa

Kif kien jiġri fil-ġuspatronati lajkali, il-fundatur ta' xi opra jibbenefika ħafna lil niesu stess. Għalhekk, il-fundatur għażel bħala Rettur lil wieħed minorenni. Dan kien il-kjerku Mattew Vassallo, ta' 17-il sena, neputi tiegħu. Imma, sakemm dan kellu jiġi ordnat sacerdot, it-tmexxija tal-knisja tħalliet f'idejn Dun Tumas Tabone. Ġie "arat li, anki jekk il-beneficjarju ma jkunx sacerdot, ir-renta kien joħodha hu, imma kien ikollu l-obbligu li jara li jiġi sodisfatt kulma kellu jsir. Fil-fatt Mattew Vassallo wasal biex sar sacerdot, u f'idejh ħa t-tmexxija ta' dik il-knisja. Meta r-Rettur ma kienx jista' jqaddes il-quddies hu nnifsu, kien fid-dmir li jsib sacerdot li jqaddishom u jagħtih l-elemożna. Vassallo u martu tant riedu li dik il-knisja tibqa' marbuta ma' nieshom b'mod li poġġew fil-kuntratt li r-retturi kellhom ikunu dejjem qraba tagħhom. Darba, kellhom ikunu minn naħa ta' Indri Vassallo u darba minn naħa ta' martu Sapienza Michallef.
Ġie stabbilit ukoll li, jekk il-knisja jkollha l-ħsara jew tiġġarraf, ir-Rettur ikun mgħobbi bil-piż li jsewwiha jew jibniha kompletament. Il-fundatur, Indri Vassallo, miet fid-29 ta' Mejju 1655, u ndifen f'Ta' Ġieżu, il-Belt. Martu mietet fl-20 ta' Jannar 1657, u ndifnet f'San Lawrenz tal-Birgu.[3]

1636: Mill-Viżta Pastorali ta' żmien l-Isqof Balaguer

Il-knisja ta' Santa Katarina tad-Daħla tibqa' tissemma minn viżta għal oħra. Aktarx li nsibu dejjem ir-rabtiet li hi kellha mal-fundatur tagħha. Imma l-viżti juruna l-qagħda tal-knisja f'xi żmien partikulari. Il-qagħda ta' l-imgħoddi qatt ma kienet tajba ħafna. Nagħmlu xi kummenti u nwasslu xi tagħrif storiku dwar l-imgħoddi.
Meta l-fundaturi kienu għadhom ħajjin, il-Konviżitaturi ta' viżta pastorali ta' żmien l-Isqof Mikiel-Ġwanni Balaguer marru jżuru dik il-knisja. Billi kienet waħda ckejkna ma marx l-Isqof innifsu. Fid-deskrizzjoni , inkiteb li ma kenitx ilha li nbniet. Din il-viżta kienet fit-28 ta' Jannar 1636, u għalhekk kienet waslet biex tagħlaq tmien snin mibnija. Minn hemm nafu li l-art fejn kien hemm il-knisja kienet fil-qrib tal-proprjeta' tal-fundatur, li hu Indri Vassallo.
Din ta' l-1636 hi l-ewwel deskrizzjoni cara li għandna tal-knisja. Imma għadha ma hix tal-knisja tal-llum. Insiru nafu li kienet knisja b'altar wieħed li kien tal-ġebel. Fic-centru tiegħu, l-altar kellu r-relikwi tal-qaddisin. Fuq l-altar kien hemm erba' gandlieri ta' l-injam, li kienu ndurati. Kien hemm ukoll żewġ anġli ta' l-injam indurati. Il-knisja kellha l-bżonnijiet tagħha għac-celebrazzjoni tal-quddiesa. L-altar kellu tliet tvalji. Fuq l-altar, kien hemm żewġ imħaded li nissopponu li kienu għall-missall u kien hemm dik li kienet tissejjaħ il-Karta tal-Glorja: bit-talb li jingħad f'kull quddiesa.

Fic-centru ta' l-altar kien hemm Kurcifiss. L-altar kellu l-iskannell tiegħu li kien impitter. Dak l-iskannell kien b'erba' tarġiet, li fic-centru tagħhom kien hemm it-tabernaklu. Dan it-tabernaklu ckejken kien nofsu mpitter u l-kumplament kien indurat. L-altar kien jiżżejjen b'żewġ važuni ta' fjuri artificjali.
Il-pittura ta' fuq l-altar kienet turi lil Santa Katarina fic-centru. Fuq il-lemin tagħha kien hemm il-qaddisin San Pawl u San Blas. Fuq ix-xellug kien hemm Sant'Andrija u Santa Lucija. Huma l-qaddisin li jissemmew fil-kuntratt tal-fundazzjoni tal-ġuspatronat, u li fil-festa tagħhom kienet tiġi ccelebrata quddiesa. Dik il-pittura kellha gwarnic ta' l-injam indurat. Mal-gwarnic, kienu jidhru l-armi tal-kunjomijiet Vassallo u Michllef.
Għal dan l-altar, wieħed kien jitla' bi tliet tarġiet tal-ġebel. Kien hemm balavostri tal-ġebel iduru ma' l-istess altar. Fuq in-naħa ta' quddiem, l-altar kellu miegħu ventartal tal-ġild, u b'ornamenti indurati. Lampier tal-metall kien imdendel quddiem dak l-altar. Skond il-legat, dak il-lampier kien għadu qed jiġi mixgħul kull nhar ta' Sibt. F'dak iż-żmien għall-ispiża tad-dawl kien qed jidħol certu Mikiel Sciriha, li kellu f'idejh l-għelieqi mħollija minn Indri Vassallo u martu.
Indri Vassallo, il-Fundatur, li kien għadu ħaj, baqa' jieħu ħsieb jiccelebra l-festa ta' Santa Katarina bil-kant ta' l-ewwel għasar u tal-quddiesa. Wara l-quddiesa, il-fundatur kien joffri kolazzjon lil dawk li jkunu preżenti.[4]

Knisja Sabiħa u Ċimiterju

Dik il-knisja ta' l-1630 kienet waħda sabiħa u kif wieħed jixtieq li jkun post qaddis. Kienet imbajda, u għalhekk nadifa, kollha kemm hi. Kien fiha erba' arkati mas-saqaf tagħha. Kien hemm erba' bibien jagħtu għall-knisja. Il-bieb principali kien iħares lejn l-occident. Fuq in-naħa ta' barra kien hemm cimiterju, li kien b'ħajt mibni b'ġebliet kwadrati. Dan ic-cimiterju kien iħares lejn in-nofs in-nhar. Bejn ic-cimiterju u d-daħla għall-knisja kien hemm xatba ta' l-injam.
Tnejn mill-bibien tal-knisja kienu fuq ix-xellug. Bieb minnhom kien jinżamm dejjem magħluq. Il-bieb l-ieħor kien iħares lejn il-lvant, u kellu bieb ta' l-injam li jissakkar. Fuq il-bejt kien hemm qampiena waħda. Fis-sagristija tal-knisja, kien hemm armadju biex jintrefgħu fih il-paramenti sagri. Il-bankijiet fejn ipoġġu bilqiegħda n-nies kienu tal-ġebel. Il-knisja, skond dawn il-viżitaturi, ma kienx jonqosha ħlief li jkollha kalci tagħha. Min iqaddes fiha kellu bżonn li jieħu kalci miegħu.[5]

1680: Fi żmien l-Isqof Molina

Wara 44 sena, it-tibdil ma kienx kbir. Għandna deskrizzjoni tal-knisja ta' żmien l-Isqof Ġlormu Molina. Titqies li hi knisja mibnija tajjeb. Kien għadha ġuspatronat. F'dak iż-żmien, ma kien jonqosha xejn, u għalhekk lanqas kalci għall-quddies. Inkiteb li kienet madwar tliet mili 'l bogħod mill-Katidral ta' l-Imdina.
F'Santa Katarina, nhar il-festa titulari, kien jiġi ccelebrat numru ta' quddies. L-ewwel għasar kien qed jitkanta, mhux biss lejliet Santa Katarina, imma wkoll għall-festi tal-konversjoni ta' San Pawl, Sant' Andrija u Santa Lucija. F'dak iż-żmien, il-beneficcju tal-knisja kien qed jitgawda minn Dun Ġann-Anton Vassalllo, qarib tal-fundatur.[6]

1744: Żmien ta' Rovina minn terremot

Għadda ż-żmien, u l-knisja, minflok ma għaddiet għall-aħjar. marret għall-agħar. L-Isqof ta' Malta kien Paolo Alpheran de Bussan. Dan beda waħda mill-viżti tiegħu fil-25 ta'April 1744. F'Santa Katarina tad-Daħla, ma marx l-Isqof innifsu. Hu bagħat lil Dun Albin Portoghes, wieħed mill-konviżitaturi. Kien fis-17 ta' Mejju 1744. Fil-fatt l-Isqof ma kellux għalfejn imur għax il-qagħda kienet ħażina ħafna.
Il-Konviżitatur sabha fi stat ħażin ħafna għaliex, ftit iżjed minn sena qabel, fl-20 ta' Frar 1743, kien għamel terremot qawwi, u kollox kien f'periklu li jiġġarraf. Il-Viżitatur fakkar dak li kien hemm stabbilit fil-kuntratt tal-1630. Il-kuntratt kien fih:"Jekk il-knisja tiġġarraf, jew tintlaqat minn xi sajjetta, jew tiġi attakkata mill-għedewwa, jew ikollha xi ħsarat, jiġu minfejn jiġu u jiġu kif jiġu, il-beni kollha ta' Indri Vassallo, li kien miet fl-1655, jiġu ipotekati sakemm il-knisja ma tiġix imsewwija jew mibnija mill-ġdid. Il-bini u t-tiswijiet isiru kull darba li matul iż-żmien ikun hemm il-ħsarat."
Għalhekk il-konviżitatur Portoghes iffissa żmien lill-werrieta ta' dak Indri Vassallo, u obbligahom li, fi żmien sitt xhur, jaħsbu biex jagħmlu dak li ordna l-fundatur. Jekk il-werrieta ma kellhomx jerġgħu jġibu lil dik il-knisja fi stat tajjeb, id-dħul kollu li kellhom minn fuq l-artijiet ta' Vassallo kien

se jiġi ssekwestrat b'esekuzzjoni mill-Promotur Fiskali. F'dan il-każ, il-promotur fiskali jibniha bil-pariri li jagħtuh il-periti.
F'dak iż-żmien, ir-Rettur tal-beneficcju kien il-Kanonku-Koġitur Dun Ġwann M. Azzopardi. dan kien mgħobbi bil-piż ta' l-għosrien u l-quddies fil-ġranet stabbiliti. Hu ddikjara li dejjem kien ħa ħsieb li ma jonqosx fl-obbligi tiegħu.[7]

Il-bini tal-Knisja ta' Żmienna

Anki knisja ckejkna għandha ħafna storja marbuta magħha. Aħna nafu li l-knisja reġgħet inbniet, mingħajr ma kellha bżonn li titwaqqa' għal kollox. Wara dik it-theddida ta' żmien l-Isqof Alpheran, ġiet mibnija tajjeb il-knisja li għadha titgawda sa llum. Il-kotba ta' l-istorja ma jgħidulna xejn minn dawn il-ġrajjiet ta' Santa Katarina tad-Daħla. Nafu biss li l-ġuspatronat, fl-1866, kien ilu minn xi żmien f'idejn il-familji nobbli Testaferrata.[8]
Din il-knisja baqgħet għal ħafna żmien ieħor bħala ġuspatronat. Għaddiet ukoll minn familja għall oħra. Imma dawn, illum, nistgħu insejħulhom ġrajjiet ta' l-imgħoddi. Minn fomm ir-Rettur ta' llum, li ilu jaħdem fiha tul dawn l-aħħar 45 sena (1953-1998), niġbru t-tagħrif dwar dak li qiegħed isir illum. Għal xi snin fil-bidu tas-seklu għoxrin, il-beneficcju ta' Santa Katarina kien f'idejn il-kjerku Rev. Karmenu Bologna, Kanonku tan-Nadur. Dan ma kienx sacerdot, u kien joqgħod f' Raħal Ġdid. Rarament biss kien jiġi f'Tad Daħla. Hu miet fl-1930. Il-ġuspatronat spicca għal kollox. L-ebda familja nobbli m'għad għanda d-dritt li tippreżenta lir-Rettur quddiem l-Isqof ta' Malta. Għal xi snin bħala Rettur kien hemm Dun Rene' Cirillo. Għal xi żmien qasir wara t-tieni gwerra dinjija, ġie li mar iqaddes il-Kan. Dun. Franġisk Catania tar-Rabat. Imma s-servizzi pastorali kienu għadhom neqsin ħafna. Mill-1953, il-knisja ġiet fdata f'idejn il-Kan. Dun Mikiel Attard. Hu qatt ma kellu xi nomina ufficjali ta' rettur ta' din il-knisja. Imma fil-fatt, nistgħu ngħidu li, fi żmienu, sar fiha wisq iżjed milli qatt sar fl-imgħoddi.
Il-ħidmiet pastorali aktar spissi bdew minn dan iż-żmien. Fil-knisja malajr sar paviment bil-madum. Id-daħla li ssemmiet li kienet magħluqa bil-ġebel ġiet miftuħa, u fil-post tagħha sar konfessinarju għax ma jidhirx li qatt kien hemm xi wieħed. Anki l-festa ta' Santa Katarina bdiet issir bi ftit solennita' minn din is-sena 1953. Għall-ewwel, kienet issir fil-25 ta' Novembru, li hi l-ġurnata liturġika tagħha. Dik li tħabtet biex isir legat għall-quddiesa ta' nhar il-festa kienet xebba twajba bl-isem ta' Pawla Scicluna.

L-Arcipriet Dun Pawl Attard ibierek il-Qanpiena l-ġdida fil-preżenza tar-Rettur il-Kan. Dun Mikiel Attard fl-1962

Id-Daħla ta' Żmienna

Meta l-festi, minflok ma mietu kif ipprevedu x'uħud, bdew jikbru, kulħadd beda jixtieq li jkollu statwa. In-nies ta' Santa Katarina tad-Daħla ma ridux ikunu anqas minn oħrajn. Fl-1958, ir-Rabti Ġlormu Dingli ġie mogħti l-kummissjoni li jaħdem statwa ta' Santa Katarina. Hu mmudellaha fuq dik taż-Żurrieq li ħarġet minn idejn l-iskultur Mariano Gerada. Imbagħad, ġiet sgraffita minn Willie Attard. Żmien iżjed tard, Charlie Azzopardi ħadem għall-istatwa nicca u bradella. Il-kuruna ta' fuq ras l-istatwa kienet tal-metall. Imma din saret tal-fidda u ġiet indurata. Hekk ukoll l-awreola ta' ma' ras il-qaddisa, saret tal-fidda ndurata.
Fid-Daħla wkoll, il-ġurnata ta' Santa Katarina bdiet tkun waħda mistennija. Jieħdu pjacir biha,

mhux biss in-nies tal-post, imma wkoll dawk tar-Rabat. Jinżammu wkoll xi rabtiet maż-Żurrieq, fejn il-parrocca hija msemmija għal Santa Katarina. Il-festa ġiet trasferita għall-aħħar Ħadd ta' Settembru biex, possibilment, jiġi evitat il-maltemp. Dan kien fl-1983. Mis□sena ta' wara bdiet issir il-purcissjoni. L-ewwel waħda mexxiha l-Agostinjan P. Ugolin Gatt. Għalhekk, sar standard għall-purcissjoni. Bil-mod, il-mod, għall-festa saru wkoll trofej, pilandri u pavaljuni bil-bozoz. Billi l-festa kienet qed tikber dejjem, għal xi żmien, fit-tridu, kienet tmur iddoqq il-Banda ta' St. Patrick. Imbagħad, lejliet il-festa u nharha, bdiet tmur iddoqq il-Banda Konti Ruġġieru tar-Rabat. Tkun mistennija min-nies tar-Rabat anki l-Fiera li ssir fi żmien din il-festa. Fl-aħħar ġurnata tat-Tridu, issir Lejla Maltija b'kant u għana. Is-Sibt, minbarra l-fiera, ikun hemm kull xorta ta' ikel, u ma jkunx nieqes lanqas il-logħob tan-nar. Ikun hemm ħruq tan-nar ta' l-art u ta' l-ajru. Fl-1997, sar id-damask għall-knisja, ġew akkwistati tliet linef, u saru wkoll tliet kapep għall-purcissjoni.

Tul is-sena: Ġewwa u Barra

Il-Knisja ta' l-imgħoddi kienet fqira. Xi affarijiet kienu tgħarrqu biż-żmien. Oħrajn li ssemmew f'deskrizzjonijiet ta' l-imgħoddi ma dehrux iżjed. Ma kienx għad hemm il-qanpiena u l-kwadru titulari li fakkarna. Imbagħad, fl-1962, saret qampiena li nħadmet mid-Ditta Barigozzi ta' Milan u, ftit wara, saru żewġ qniepen żgħar oħrajn.
Ma kenux għadhom hemm iżjed lanqas il-gandlieri tal-bronż li kien hemm fil-knisja. Illum, il-knisja għandha tlett settijiet ta' gandlieri tal-bronż. Is-sett tal-festa ġie arġentat minn Azzopardi tal-Blata l-Bajda. Iż-żewġ settijiet l-oħra jintużaw matul is-sena.
B'insistenza tal-Kan. Dun Mikiel Attard, il-Gvern daħħal l-ilma u d-dawl elettriku fid-"Daħla". Għalhekk, il-knisja għenet anki f'opra socjali u civili. Fl-1985, saru s-servizzi sanitarji meħtieġa. L-elettriku fil-post kellu l-effett pożittiv tiegħu fuq il-knisja nniisha. Il-faccata, mill-1956, bdiet tintrama bid-dawl elettriku. Mexxa x-xogħol il-kuntrattur Anġlu Grima, imlaqqam "Il-Qutu": li kien jiġi ħu Mons. Dun Salv Grima, Fundatur tad-Dar tal-Kleru u tal-Qaddejja taċ-Ċenaklu. Mill-1986, id-dawl elettriku beda jintrama anki fit-toroq.

Il-Ħidma Pastorali

Bir-renta li fl-imgħoddi tħalliet mill-Fundaturi, illum lanqas biss ma hemm l-elemożna sufficjenti biex issir nofs quddiesa. Imma l-pastorali, minflok ma waqfet, marret għall-aħjar. Minn meta l-Kanonku Attard ħa f'idejh il-ħsieb ta' din il-knisja, hu beda jmur il-Ħamis ta' qabel l-ewwel Ġimgħa tax-xahar. Kien ikun disponibbli għall-qrar ta' dawk kollha li jfittxuh. Kien jorqod fis-sagristija tal-knisja, u l-għada, jiccelebra quddiesa fl-erbgħa ta' filgħodu. Kull nhar ta' Ħadd kienet issir quddiesa fis-sitta ta' filgħodu; imma, mill-1996, din qiegħda ssir fl-erbgħa ta' wara nofs in-nhar.
Minbarra l-funzjonijiet ta' żmien il-festa, isiru dawk tal-Milied. Fl-istess żmien tal-Milied, issir il-prietka tat-tifel, pageant mit-tfal tal-post, u anki festin ckejken għalihom. Fi żmien ir-Randan, isir kors ta' eżercizzi għal kulħadd u anki Via Sagra fit-triq.
Din hi ftit mill-ħidma pastorali fil-knisja ta' Santa Katarina tad-Daħla ta' żmienna. Il-popolazzjoni għalkemm ckejkna tiġi moqdija fil-bżonnijiet spiritwali tagħha. Illum, il-post jintlaħaq malajr bis-saħħa tal-mezzi tas-sewqan li jeżistu. In-nies tal-post jagħtu ħafna għajnuniet lir-Rettur tal-knisja. Is-sehem tagħhom hu kbir specjalment fi żmien il-festa ta' Santa Katarina. Dejjem instabet ukoll xi persuna twajba li tagħti l-għajnuniet tagħha matul is-sena.
Minkejja li ż-żmenijiet ta' llum f'tant affarijiet huma difficli ħafna iżjed minn ta' l-imgħoddi, din il-knisja hi moqdija wisq aħjar milli kienet mijiet ta' snin ilu. Sacerdot fil-post ma jkunx hemm. Imma fi żmienna ir-Rabat jintlaħaq malajr. In-nies tal-post dejjem wrew imħabba u ġenerożita mar-Rettur li , skond il-possibiltajiet tiegħu, jagħtihom kull għajnuna.[9]

DOKUMENTAZZJONI

1. *A. Ferres, Descrizione Storica delle Chiese, 1866, p.125.*
2. *Ark. S. Franġisk, Rabat, Visit. Apost. Dusina, f.307.*
3. *ACM, Misc., 369, ff.458-461.*
4. *AAM, VP, 13(Balaguer), 1635-1637, f.39r.*
5. *Ib., f.39v.*
6. *ACM, Misc., 180(Molina), ff.43-44.*
7. *Ib., 190 (Alpheran), f.58r-v.*
8. *Ferres, l.c.*
9. *Tagħrif miġbur mingħand il-Kan. Dun Mikiel Attard, Rettur ta' din il-Knisja.*